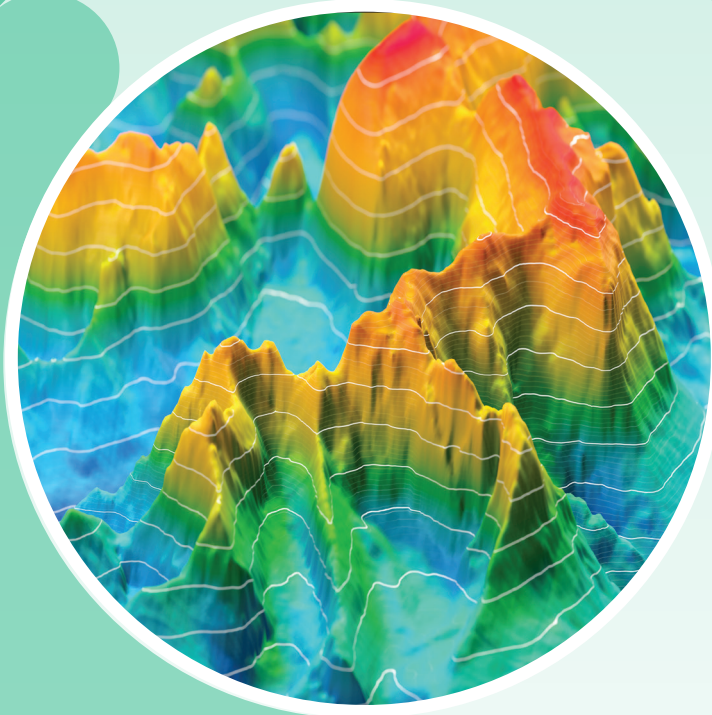

YKS

TYT-AYT COĞRAFYA

SORU MODÜLÜ

TYT COĞRAFYA

- › Doğa-İnsan Etkileşimi ve Coğrafya
- › Doğa-İnsan Etkileşimi ve Coğrafyanın Konusu, Bölümleri ve Gelişimi
- › Güneş Sistemi - Dünya'nın Şekli ve Hareketleri
- › Dünya'nın Şekli ve Hareketleri

AYT COĞRAFYA

- › Ekosistemlerin İşleyişi ve Özellikleri
- › Ekstrem Doğa Olayları ve Küresel İklim Değişimi

1. Aşağıda dört farklı bölgede yaşamını sürdüren insanların faaliyetleri gösterilmiştir.

Görsellerde verilenler incelendiğinde,

- I. İnsan faaliyetleri doğal koşullara bağlı olarak şekillenir.
- II. İnsanlar doğada ihtiyaçları doğrultusunda değişim yapar.
- III. İklim koşulları ve su kaynakları insan yaşamında etkili olan en önemli doğal unsurlardır.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

2. Aşağıdaki tabloda doğanın insan yaşamına ve insanın doğaya olan etkilerine örnekler eşleştirilmiştir.

		Doğanın İnsana Etkisi	İnsanın Doğaya Etkisi
I	Şiddetli kasırga nedeniyle ABD'de çok sayıda şehrin su altında kalması ve insanın zarar görmesi	✓	
II	Küresel ısınma sonucunda biyoçeşitliliğin zarar görmesi		✓
III	İzlanda'da meydana gelen volkanik patlama sonucunda hava ulaşımının aksaması		✓
IV	Konya'da yer altı sularının aşırı kullanımı sonucunda obrukların oluşması	✓	

Buna göre tabloda gösterilen eşleştirmelerden hangilerinde hata yapılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. Aşağıdakilerden hangisi doğanın insana olan etkisine örnek olarak verilemez?

- A) Sibirya'da yaşayan insanların kış mevsiminde Türkiye'de yaşayan insanlara göre daha kalın kıyafetler giyinmesi
B) Akarsular üzerine uygun alanlara barajlar kurulması
C) İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu gibi bölgelerimizde daha çok kerpiç evlerin yapılması
D) Doğu Karadeniz gibi engebeli, dağlık alanlarda dağınık kır yerleşmelerinin görülmesi
E) Çayın Türkiye'de Doğu Karadeniz'de yetişme alanı bulması

4. Coğrafya insana yaşadığı çevreyi tanıyarak doğayla nasıl uyumlu yaşanabileceğini öğretir.

Coğrafya bilincinin geliştiği bir birey, aşağıdaki davranışlardan hangisini yapmaz?

- A) Kullandığı kâğıtları, kâğıt toplama merkezine gönderir.
B) Ormanların korunması için çevresini bilinçlendirir.
C) Çiftçilerin orman alanlarından yeni tarım alanı açmalarını sağlar.
D) Evde kullandıkları kullanılmış yağları şişede toplar ve geri dönüşüme gönderir.
E) Evsel atıkları ayrı poşetlere toplayarak atar.

5. Aşağıda verilenlerden hangisi fiziki coğrafyanın yararlandığı yardımcı bilim dallarından biri değildir?

- A) Limnoloji B) Jeoloji C) Fizik
D) Demografi E) Botanik

6. Doğal ve beşerî unsurlar birbirleriyle sürekli etkileşim içindedir.

Aşağıdaki olaylardan hangisinin beşerî faaliyetler üzerindeki olumsuz etkisi diğerlerinden daha fazladır?

- A) Şiddetli lodos nedeniyle Marmara Denizi'nde ulaşımın durması
- B) Erozyon sonucunda Konya'da toprakların verimsizleşmesi
- C) Rize'de etkili olan şiddetli yağışın, sel ve heyelanlara neden olması
- D) Zonguldak'ta maden ocağı göçmesi sonucu çok sayıda işçinin madende mahsur kalması
- E) Küresel ısınma sonucu buzul alanlarının daralmaya başlaması

7. • Konya'da kurulan Organize Sanayi Bölgesi iklim koşulları göz ardı edilerek yapıldığı için hava kirliliği artış göstermiştir.
- Elâzığ'da 1950'li yıllarda yapılan çimento fabrikasının yeri şehrin büyüyebilme yönü ve kapasitesi dikkate alınmadan yapıldığı için günümüzde fabrika şehrin içinde kalmıştır.

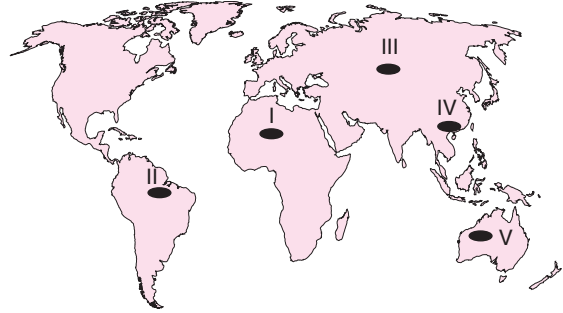
Yukarıda verilen örnekler incelendiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Konya'da organize sanayi kurulacak uygun başka alan yoktur.
- B) Hava kirliliği insan sağlığını en çok etkileyen çevre sorunudur.
- C) Yer şekilleri ve iklim koşulları insan faaliyetlerini etkileyen temel faktörlerdir.
- D) Coğrafi veriler değerlendirilmeden yapılan her türlü faaliyet insan ve çevresine zarar verebilir.
- E) Elâzığ ve Konya'da sanayi tesisi kurmak için uygun koşullar yoktur.

8. Aşağıdaki olaylardan hangisi fiziki coğrafyanın inceleme alanı içerisinde yer almaz?

- A) İklim tiplerinin oluşumu
- B) Dağların uzanış doğrultusu
- C) Toprak türlerinin dağılışı
- D) Toplu yerleşme alanlarının dağılışı
- E) Doğal bitki örtüsünün dağılışı

9. Aşağıdaki haritada bazı bölgeler numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu bölgelerden hangisinin doğal koşulları insan yaşamına daha uygundur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

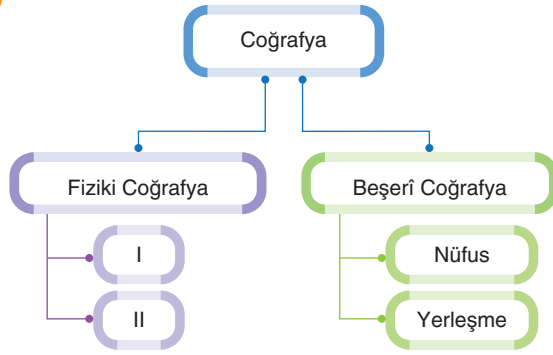
10. Bir grup öğrenci coğrafya ödevlerini araştırmak için Marmara Bölgesi'ne gitmiştir ve bu bölgede;

- yer şekillerinin sade olduğunu, ova ve platoların geniş yer kapladığını,
- nüfusun daha çok ikincil ve üçüncül faaliyetlerde istihdam edildiğini,
- iklim çeşitliliğinin dolayısıyla da bitki çeşitliliğinin fazla olduğunu saptamıştır.

Buna göre, bu öğrenci grubu araştırma yaparken coğrafyanın aşağıdaki alt bilim dallarının hangisinden faydalanmamıştır?

- A) Hidrografya
- B) Ekonomik coğrafya
- C) Klimatoloji
- D) Jeomorfoloji
- E) Biyocoğrafya

1.

Yukarıdaki kavram haritasında numaralandırılan alanlara aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Jeomorfoloji B) Klimatoloji
C) Hidrografya D) Siyasi coğrafya
E) Kartoğrafya

2. Aşağıdakilerden hangisi ilk çağlarda coğrafyanın gelişimine katkı sağlayan bilim insanlarından değildir?

- A) Strabon B) Platon
C) Eratosthenes D) Biruni
E) Hekataios

3. Coğrafya, insan ve doğa arasındaki etkileşimi inceleyen bilim dalıdır. Yeryüzündeki doğa olaylarını ve insan faaliyetlerini incelerken bunlar arasında ilişki kurar. Böylece olayları bir bütün olarak kavramamızı sağlar. Bu da insanın ----

Yukarıda verilen paragrafın doğru tamamlanabilmesi için boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) doğaya zarar vermeden nasıl yaşanılması gerektiğini anlamasına yardımcı olur.
B) coğrafyanın ilkelerinin ne olduğunu açıklamasına yardımcı olur.
C) coğrafyayı daha iyi tanımasına yardımcı olur.
D) doğadaki dört temel ortamı öğrenmesini sağlar.
E) coğrafya biliminin diğer bilimlerle arasındaki yeri ve önemini kavramasını sağlar.

4. Erzincan; Doğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeybatı kesiminde Yukarı Fırat Havzası'nda 39°02' ve 40°05' Kuzey enlemleri ile 38°16' ve 40°45' Doğu boylamları arasında yer almaktadır. Şehir, genellikle dağlar ve platolarla kaplıdır. Güneybatıdan Munzur Dağları, kuzeybatıdan Refahiye Dağları il sınırları içinde yer alır. Doğudan Erzurum'dan gelerek batıya doğru uzanan Karasu Irmağı ve Kafdağları il alanını derinlemesine aralarında geniş düzlükler bırakacak şekilde böler. Erzincan ilinde ovalar doğu-batı ve kuzey-güney doğrultusunda uzanan dağ sıraları arasındaki çöküntü alanlarında yer alır. Ovalar birbirine boğazlarla bağlanmıştır.

Yukarıda Erzincan'ın bazı coğrafi özellikleri ile ilgili verilen paragrafta coğrafyanın daha çok hangi alt dalından yararlanılmıştır?

- A) Klimatoloji B) Biyocoğrafya
C) Hidrografya D) Jeomorfoloji
E) Kartografya

5. Yeryüzündeki suların dağılışını ve oluşumunu coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisi inceler?

- A) Hidrografya B) Jeomorfoloji
C) Biyocoğrafya D) Mimaroloji
E) Meteoroloji

6. Aşağıda verilen coğrafyanın alt dalları ve bu alt dallara yardımcı bilim dalları eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

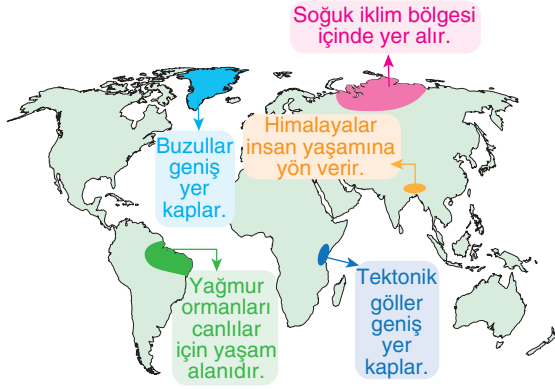
Coğrafyanın alt bilim dalı	Coğrafyaya yardımcı bilim dalı
A) Nüfus coğrafyası	Demografi
B) Hidrografya	Limnoloji
C) Jeomorfoloji	Litoloji
D) Ekonomik coğrafya	İstatistik
E) Biyocoğrafya	Jeofizik

7. I. Gözlem
II. Deney
III. Gezi

Yukarıdaki yöntemlerden hangileri İlk Çağ'da coğrafya araştırmalarında daha çok kullanılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

8. Aşağıdaki haritada bazı bölgeler renklendirilerek genel özellikleri verilmiştir.

Bu haritadaki bilgileri inceleyen bir coğrafyacı, coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisinin inceleme alanı ile ilgili bir bilgi bulamaz?

- A) Jeomorfoloji B) Hidrografya
C) Biyocoğrafya D) Klimatoloji
E) Kartografya

9. Aşağıda verilen olaylardan hangisinin canlı yaşamı üzerindeki etkisi daha uzun süre hissedilir?

- A) 1986 yılında Çernobil'de meydana gelen nükleer santral kazasının
B) 2011 yılında Van'da meydana gelen depremin
C) 2016'da Ordu'da meydana gelen heyelanın
D) 2010 yılında İzlanda'da meydana gelen volkanik faaliyetin
E) 2010 yılında Pakistan'da meydana gelen sel ve taşkın felaketinin

10. I. Kitab-ı Bahriye
II. Kitap Suret el Arz
III. Seyahatname
IV. Kitabı Roger

Yukarıda verilen eserler ile aşağıdaki Türk - Müslüman bilim insanları eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Harezmi B) İdrisi
C) Batlamyus D) Evliya Çelebi
E) Piri Reis

11. Aşağıda coğrafyanın alt dallarının inceleme alanları ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

Alt dal	İnceleme alanı
A) Klimatoloji	→ İklim tiplerinin dağılışı
B) Kartografya	→ Litosferi oluşturan unsurlar ve yeryüzüne dağılışı
C) Nüfus coğrafyası	→ Nüfus artış hızının doğal süreçlere etkisi
D) Hidrografya	→ Yeryüzündeki su kaynaklarının dağılışı
E) Siyasi coğrafya	→ Küresel ve bölgesel örgütler ve faaliyet alanları

12. I. Coğrafyanın metodolojisi oluşturulmuş, olay ve olguların sebep ve sonuçları ile karşılaştırmalarına değinilmiştir.
II. Coğrafi Keşifler başlamış, araştırma ve inceleme alanı genişlemiştir.
III. Daha çok dar alanlı gözlemler coğrafyanın konusu olmuştur.

Yukarıdakilerden hangilerinin Yakın Çağ'daki coğrafya araştırmaları ile ilgili olduğu söylenbilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

1. Güneş sisteminde yer alan gezegenlerin güneş çevresinde dönüş hızları Güneş'ten uzaklaştıkça azalmaktadır.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Gezegenlerin yörüngelerinin şeklinin farklı olması
- B) Güneşin çekim etkisinin azalması
- C) Gezegenlerin uydu sayılarının farklı olması
- D) Gezegenlerin büyüklüklerinin farklı olması
- E) Mevsim sürelerinin farklı olması

2. Uzak, içinde sayısız gök cisminin yer aldığı uçsuz bucaksız bir boşluktur. Bu boşluğun içinde binlerce galaksi vardır. Dünya'nın da içinde bulunduğu Güneş sisteminde Samanyolu Galaksisi içinde yer alır. Güneş sistemi içinde sekiz gezegen ve bunların uyduları, binlerce küçük gezegen, kuyruklu yıldız, meteor ve asteroit bulunur. Bu gök cisimleri, Güneş'in çekim etkisiyle Güneş etrafında dönerler.

Buna göre

- I. Güneş sistemi bir galaksidir.
- II. Güneş sistemi içinde gezegenler, kuyruklu yıldızlar, gezegenlerin uyduları bulunabilir.
- III. Güneş'in çekim etkisi sayesinde güneş sisteminde birçok gezegen, asteroit, uydular Güneş'in etrafında dönerler.

Bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

3. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın geoit şeklinde olduğunu kanıtlamada kullanılır?

- A) Güneş ışınlarının geliş açısının kutuplara doğru daralması
- B) Termik basınç kuşaklarının oluşması
- C) Kutuplara doğru yer çekiminin artması
- D) Meridyenler arası mesafenin kutuplara doğru azalması
- E) Dünya'nın bir yarısı aydınlık iken diğer yarısının karanlık olması

4. Aynı yükseklikte aynı hızda ve aynı yönde hareket eden 60° enlemi üzerindeki A uçağı 30° enlemi üzerinde yer alan K uçağından önce Dünya turunu tamamlamaktadır.

Bu duruma neden olan faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yer çekiminin kutuplara doğru artması
- B) Dünya'nın kendi eksenindeki dönüş yönü
- C) Atmosferin kalınlığının kutuplara doğru azalması
- D) Dünya'nın şekinden dolayı paralel boylarının farklılığı
- E) Çizgisel hızın kutuplara doğru azalması

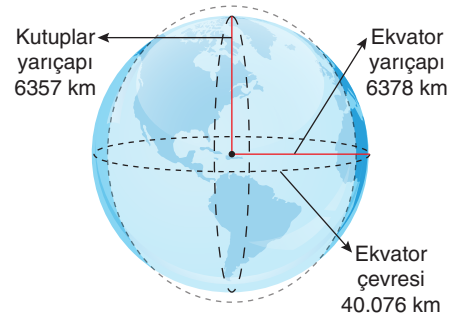
5. Aşağıda Ekvator'a Güneş ışınlarının dik düştüğü anda üç merkeze güneş ışınlarının geliş açıları verilmiştir.

- I. merkeze 30°
- II. merkeze 60°
- III. merkeze 45°

Buna göre, bu merkezlerin yer çekimi fazla olandan az olana doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I - II - III
- B) III - II - I
- C) I - III - II
- D) II - III - I
- E) III - I - II

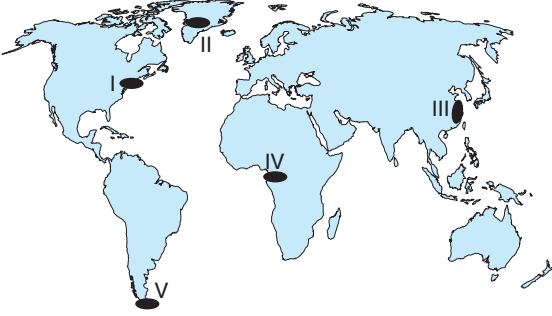
6. Aşağıdaki görselde dünyanın şekli ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Buna göre verilen bilgilerden yararlanılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Çizgisel hızın kutuplara gidildikçe azaldığına
- B) Meridyenler arası mesafenin Ekvator'da genişlediğine
- C) Dünya'nın tam küre şeklinde olmadığına
- D) Kutuplara gidildikçe gölge boyunun uzadığına
- E) Gece ve gündüz oluştuğuna

7. Kutup Yıldızı'nın görünüm açısı bulunulan enlem derecesini verir.

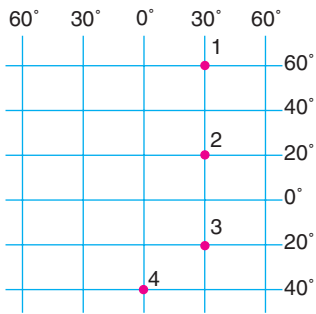
Buna göre, Kutup Yıldızı'nı 70° açıyla gören bir araştırmacının haritada numaralandırılan bölgelerden hangisinde bulunduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın şeklinin sonuçlarından değildir?

- A) Güneş ışınlarının geliş açısının Ekvator'dan kutuplara doğru daralması
B) Sıcaklığın Ekvator'dan kutuplara doğru azalması
C) Taşların mekanik çözülmeyle parçalanması
D) Çizgisel hızın Ekvator'dan kutba doğru azalması
E) Yer çekiminin Ekvator'dan kutba doğru değişmesi

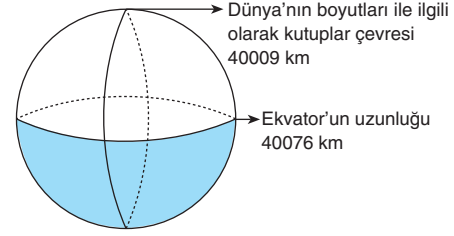
9. Dünya'nın şekline bağlı olarak çizgisel hız kutuplara doğru azalır.

Buna göre, yukarıdaki şekilde verilen noktalardan hangilerinin çizgisel hızları aynıdır?

- A) 1 - 2 B) 2 - 3 C) 3 - 4
D) 2 - 4 E) 1 - 3

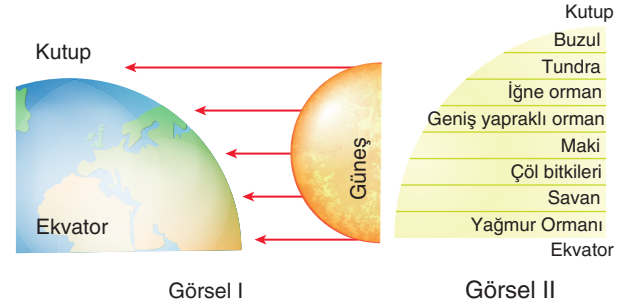
10. Aşağıdaki görselde Dünya'nın şekli ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

Verilen bilgiler incelendiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kutuplar çevresinde çizilecek çember en uzun çemberdir.
B) Ekvator dünya üzerinde çizilebilecek en büyük çemberdir.
C) Dünya tam küresel bir şekle sahiptir.
D) Dünya güneş çevresinde elips şeklinde bir yörüngede hareket eder.
E) Dünya 24 saatte kendi çevresinde 1 tur atar.

11. Aşağıdaki görsellerde güneş ışınlarının düşme açısındaki değişimler (Görsel I) ve bitki örtüsü kuşakları (Görsel II) verilmiştir.

Yalnızca verilen görseller incelendiğinde,

- I. Bitki örtüsünün Görsel II'deki gibi değişmesinde sıcaklığın Ekvatordan kutba doğru azalması etkili olmuştur.
- II. Ekvator çevresinde bitki çeşitliliğinin fazla olmasının nedeni yağışın ve sıcaklığın fazla olmasıdır.
- III. Tundra bitki örtüsünün bulunduğu kuşaktan sonra sıcaklık yıl boyu sıfırın altındadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

1. Aşağıdakilerden hangisinin oluşumunda hem Dünya'nın şekli hem de günlük hareketi birlikte etkili olmuştur?

A) Gece-gündüzün ardalanması
B) Kutuplara doğru yer çekiminin artması
C) Sürekli rüzgârların yönlerinde sapmaların oluşması
D) Güneş ışınlarının geliş açısının değişmesi
E) Ekvator'a gidildikçe iz düşüm alanının büyümesi

2. Aşağıdaki I. Şekilde Dünya'nın eksenindeki dönüş yönü, II. Şekilde de dönüş yönünün değişme durumu verilmiştir.

I. Şekil

II. Şekil

Dünya'nın kendi eksenindeki dönüş yönü II. Şekildeki gibi olsaydı aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkması beklenirdi?

A) Meltem rüzgârlarının yön değiştirmesi
B) Dinamik basınçların yer değiştirmesi
C) Okyanus akıntılarının meydana gelmesi
D) Yerel saatlerin batıda daha ileri olması
E) Gece-gündüzün ortadan kalkması

3. Aşağıda ülkemizle ilgili verilen durumlardan hangisi Dünya'nın batıdan doğuya doğru döndüğünün kanıtıdır?

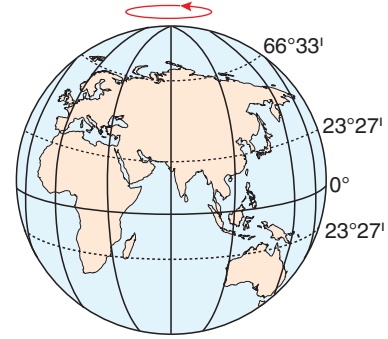
A) Ülkemizin doğusu ile batısı arasında 76 dakika zaman farkının olması
B) Çizgisel hızın Sinop'ta en az olması
C) İzmir'de Güneş'in Ankara'dan sonra batması
D) Hatay'da gece-gündüz süre farkının en az olması
E) Batıdan doğuya gidildikçe sıcaklığın azalması

4. İki meridyen arasındaki zaman farkının 8 dakika olması bir günün süresinin 48 saat olmasına neden olur.

Yukarıdaki durumların meydana gelmesi için aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi gerekir?

A) Eksen hareketinin iki kat yavaşlaması
B) Çizgisel hızın iki katına çıkması
C) Dünya'nın yörüngedeki hızının azalması
D) Eksen eğikliğinin artması
E) Gurup ve tan süresinin kısalması

5. Model küre üzerinde Dünya'nın dönüş yönü gösterilmiştir.

Dünya'nın bu dönüş yönüne bağlı olarak aşağıdakilerden hangisi gerçekleşir?

A) Bir bölgede gece-gündüzün meydana gelmesi
B) Gurup ve tan sürelerinin değişmesi
C) Güneş'in ufuk düzleminde yükselip alçalması
D) Güneş ışınlarının geliş açısının değişmesi
E) Sürekli rüzgârların Kuzey Yarım Küre'de sağa, Güney Yarım Küre'de sola sapması

6. Alim Öğretmen öğrencilerinden Dünya'nın günlük hareketinin sonuçlarını söylemelerini istemiştir. Öğrencilerden;

Rümeysa: Dinamik basınç kuşakları oluşur.

Behlül: Muson rüzgârları oluşur.

Rüveyda: Mekanik parçalanmalar oluşur.

Tunahan: Gece ve gündüz ardalanır.

Esra: Okyanus akıntılarında halkalanmalar meydana gelir.

Buna göre, hangi öğrenci Alim Öğretmen'in sorusuna yanlış cevap vermiştir?

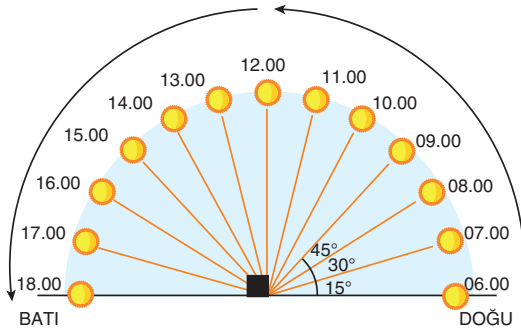
A) Rümeysa B) Behlül C) Rüveyda
D) Tunahan E) Esra

7. Dünya üzerinde sürekli rüzgârlar Kuzey Yarım Küre'de sağa doğru saparken Güney Yarım Küre'de sola doğru sapar.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yer'in eksen eğikliği
B) Dünya'nın kendi eksenini etrafındaki dönüş yönü
C) Yer şekillerinin etkisi
D) Dünya'nın yörüngesinin elips olması
E) Dünya'nın şekli

8. Aşağıdaki görselde güneş ışınlarının düşme açısının gün içindeki değişimi gösterilmiştir.

Verilen görsel incelendiğinde,

- I. Saat 12.00'de cisimlerin gölge boyu daha kısa olur.
II. En düşük sıcaklıklar saat 6.00 ve 18.00'de ölçülür.
III. Saat 9 ve 15'te güneş ışınları aynı açıyla gelir.

yargılarından hangilerine ulaşılabılır?

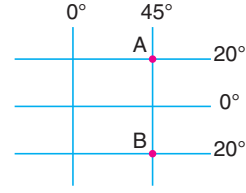
- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

9. • Gün içerisinde Güneş ışınlarının tutulma oranı değişir.
• Gün içerisinde Güneş'in ufuk düzlemi üzerindeki yükseltisi değişir.
• Cisimlerin gölge boyları gün içinde değişir.

Bu olayların nedeni aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Sıcaklığın gün içindeki değişimi
B) Dünya'nın Güneş etrafındaki hareketi
C) Yer'in eksen eğikliği
D) Dünya'nın kendi eksenini etrafında dönmesi
E) Çizgisel hızın Ekvator'dan kutuplara doğru azalması

10.

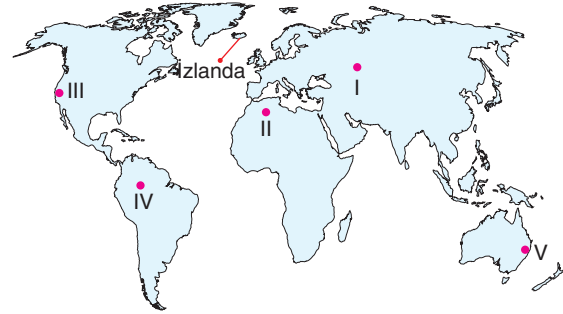
Yukarıda coğrafi koordinat sisteminde yer alan A ve B merkezlerinde;

- I. Güneş'in doğuş-batış saatleri,
II. yerel saatleri,
III. Ekvator'a uzaklıkları

özelliklerinden hangileri yıl boyunca aynı olur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

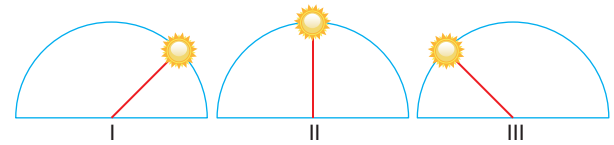
11. Aşağıdaki haritada İzlanda'nın konumu ve beş ayrı merkez numaralandırılarak gösterilmiştir.

İzlanda'da güneş tam tepe noktasında iken numaralandırılmış noktalardan hangisinde güneşin battığı söylenebilir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

12. Aşağıda verilen merkezler aynı enlemde ve gün içinde Güneş ışınlarını aynı açıyla almaktadır.

Buna rağmen numaralı merkezlerde Güneş'in aynı anda ufuktaki görüntüsünün ve yerel saatlerinin farklı olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gündüz sürelerinin farklı olması
B) Dünyanın batıdan doğuya doğru dönmesi
C) Yükseltilerin farklı olması
D) Yer ekseninin yörünge düzlemine dik olmaması
E) Yörünge elips şeklinde olması

1. Dünya'nın yörüngesinin elips şeklinde olmasının sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Dünya'nın Güneş'e yaklaşıp uzaklaşması
- B) Şubat ayının 28 gün sürmesi
- C) Mevsim sürelerinin yarım kürelerde eşit olmaması
- D) Eylül ekinoksunun 2 gün gecikmesi
- E) Yıl içinde sıcaklığın değişmesi

2. Eksen eğikliğine bağlı olarak yıl içinde Güneş ışınlarının geliş açısı değişir.

Buna göre, aşağıda enlem dereceleri verilen yerlerden hangisine Güneş ışınları hiçbir zaman dik açıyla gelmez?

- A) 15° KP
- B) 23° GP
- C) 8° KP
- D) 27° KP
- E) 18° GP

3. I. Yengeç Dönencesi
II. Başlangıç Boylamı
III. Kuzey Kutup Dairesi
IV. Ekvator

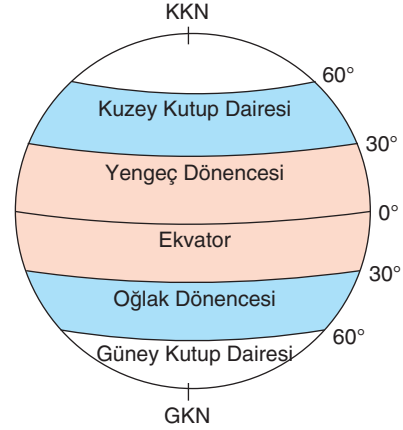
Yukarıda verilen enlemlerin hangileri yörünge düzlemi ile Ekvator düzlemi arasındaki açığa bağlı olarak oluşmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) II ve IV

4. Aşağıdakilerden hangisinin bir yerde Güneş'in ufuk düzlemindeki yükseltisinin yıl içinde değişmesinin temel nedeni olduğu söylenebilir?

- A) Eksen eğikliği
- B) Dünya'nın geoit şekli
- C) Dünya'nın yörüngesinin elips şeklinde olması
- D) Eksen hareketi
- E) Dünya'nın batıdan doğruya doğru dönmesi

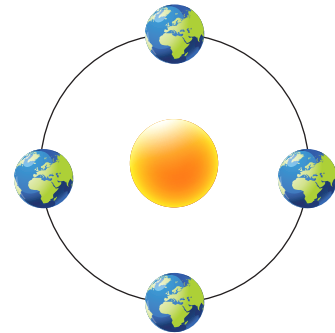
5. Aşağıdaki model küre üzerinde bir varsayıma göre özel paralellerin enlem derecelerinin değiştirilmiş hâli verilmiştir.

Yukarıda verilen durumun oluşması için aşağıdakilerden hangisi meydana gelmelidir?

- A) Eksen eğikliği küçülmeli
- B) Yer ekseni ile yörünge düzlemi arasındaki açı artmalı
- C) Ekliptik düzlemi ile Ekvator düzlemi arasındaki açı artmalı
- D) Yörüngenin şekli tam daire olmalı
- E) Dünya, Güneş'in karşısında dik duruma gelmeli

6. Aşağıdaki şekil Dünya'nın yörüngesinin tam daire olduğu düşünülerek çizilmiştir.

Dünya'nın yörüngesi yukarıda olduğu gibi tam daire olsaydı aşağıdakilerden hangisinde değişme olmazdı?

- A) Dünya'nın Güneş etrafındaki dönüş hızında
- B) Mevsim sürelerinde
- C) Şubat ve ağustos aylarının sürelerinde
- D) Dünya'nın Güneş'e olan mesafesinde
- E) Güneş ışınlarının bir merkeze yıl içindeki geliş açısında

7. X merkezi, yaz mevsimini yaşarken aynı anda Y merkezi kış mevsimini yaşamaktadır.
- Aşağıdakilerden hangisi bu durumu ortaya çıkaran nedenle aynı değildir?**
- A) Aydınlanma çizgisinin yıl içinde yer değiştirmesi
B) Gece-gündüz süresinin değişmesi
C) Güneş'in doğuş-batış saatlerinin değişmesi
D) Okyanus akıntılarında halkalanmaların oluşması
E) Güneş ışınlarının geliş açısının yıl içinde değişmesi

8. Eksen eğikliğine bağlı olarak yıl içinde Güneş'in geliş açısı sürekli değişir.
- Buna göre, Ekvator ile Yengeç Dönencesi arasındaki bir yere Güneş ışınları hangi aylarda dik düşebilir?**
- A) Ocak - Şubat
B) Şubat - Mart
C) Nisan - Mayıs
D) Kasım - Aralık
E) Ekim - Kasım

9. Yörünge düzlemi ile Ekvator düzleminin çakışması durumunda aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenir?
- A) Gece-gündüz süreleri yıl boyunca eşitlenirdi.
B) Günberi ve günöte kavramları ortadan kalkardı.
C) Mevsim süreleri eşitlenirdi.
D) Sürekli rüzgârların yönlerinde sapmalar oluşmazdı.
E) Çizgisel hız her yerde eşitlenirdi.

- 10.
- Perihel ve afel durumlarının oluşması
 - Şubat ayının 28 gün sürmesi
 - Eylül ekinoksunun iki gün gecikmesi

Yukarıdaki durumları ortaya çıkaran faktör aşağıdakilerden hangisidir?

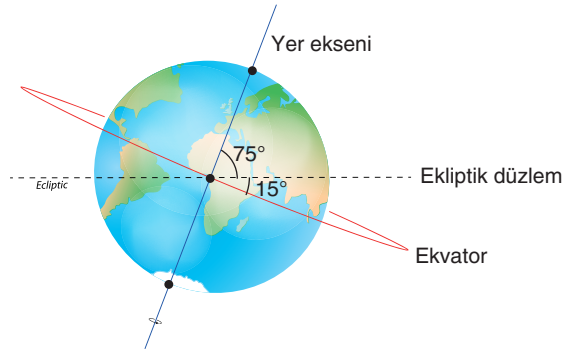
- A) Dünya'nın küresel şekli
B) Dünya'nın günlük hareketi
C) Dünya'nın yıllık hareketi
D) Dünya'nın eksen eğikliği
E) Dünya'nın yörüngesinin elips şekli

11. Türkiye'de buğday haziran-temmuz aylarında hasat edilirken Avustralya'da aralık ve ocak aylarında hasat edilmektedir.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) İklimlerinin farklı olması
B) Yarım kürelerinin farklı olması
C) Meridyenlerinin farklı olması
D) Tarım yöntemlerinin farklı olması
E) Yüzey şekillerinin farklı olması

12. Aşağıda eksen eğikliği ile ilgili bir varsayıma ait görsel verilmiştir.

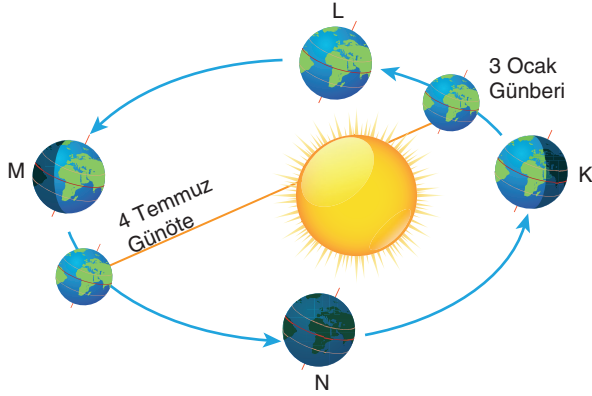
Eksen eğikliğinin verilen şekildeki gibi olması durumunda aşağıdakilerden hangisi yaşanmaz?

- A) Tropikal kuşak daralır.
B) Türkiye'ye Güneş ışınları yazın daha dar açıyla gelir.
C) Gece-gündüz süre farkları azalır.
D) Yıllık sıcaklık farkları artar.
E) Ekvator çevresinde sıcaklık artar.

13. Aşağıdakilerden hangisi diğer dördünün nedenidir?

- A) Mevsimlerin oluşması
B) Eksen eğikliği
C) Gölge boylarının yıl içinde değişmesi
D) Güneş'in doğuş ve batış saatlerinin değişmesi
E) Muson rüzgârlarının oluşması

1. Aşağıdaki görselde dünyanın güneş etrafındaki yörüngesi ve bu yörüngede güneşe karşı konumu numaralandırılarak gösterilmiştir.

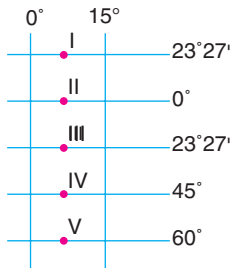
Görselde verilen bilgiler incelendiğinde,

- Kuzey Yarım Küre'de M-N konumları arasında yaşanan yaz mevsimi süresi, Güney Yarım Küre'nin K-L konumları arasında yaşadığı yaz mevsimi süresine göre daha uzundur.
- Dünya'nın yörüngedeki dönüş hızının en fazla olduğu dönem K-L arası konumda yaşanır.
- Dünya, güneşe bazen yaklaşır bazen uzaklaşır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. Aşağıdaki koordinat sisteminde bazı merkezlerin yerleri numaralandırılarak verilmiştir.

Verilen noktaların hangilerinde yıl içinde gece-gündüz süresinin sırasıyla en fazla ve en az değişmesi beklenir?

- A) I ve V B) II ve III C) I ve III
D) IV ve II E) V ve II

3. Eksen eğikliğine bağlı olarak bazı ülkeler 24 saati aşan gece veya gündüzler yaşayabilmektedir.

Buna göre haritada verilen ülkelerin hangisinde bu durum yaşanır?

- A) Meksika B) Norveç C) İran
D) Fransa E) Brezilya

4. Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe gece ile gündüz süreleri arasındaki fark artar.

Şehirler	Gündüz (saat)	Gece (saat)
I	12	12
II	16	8
III	8	16
IV	10	14
V	24	—

Buna göre, tabloda gece ve gündüz uzunlukları verilen merkezlerden hangilerinin Ekvator'a uzaklıklarının aynı olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

5. Yer ekseninin yörünge düzlemine dik olması durumunda,

- Bir merkezde Güneş'in yıl içindeki doğuş ve batış saatleri değişmez.
- Mevsimler oluşmaz.
- Yerel saat farklılıkları oluşmaz.

özelliklerinden hangilerinin gerçekleşmesi beklenir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

6. Venezuela'nın başkenti Caracas 10° Kuzey enleminde yer almaktadır.

Buna göre, Dünya'nın yıllık ve günlük hareketleri göz önüne alındığında, Caracas'ta yatay bir düzleme dik olarak yerleştirilen bir cismin gölge uzunluğunun sıfır olması olanaklı mıdır, neden?

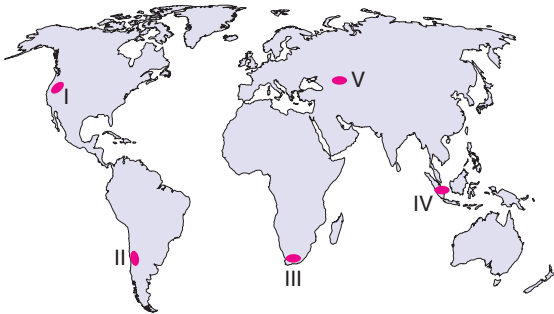
- A) Olanaklı değildir. Çünkü, cisim uzundur.
B) Olanaklıdır. Çünkü, Caracas dönenceler arasında yer alır.
C) Olanaklıdır. Çünkü, Caracas'ın yüz ölçümü küçüktür.
D) Olanaklı değildir. Çünkü, Caracas Güney Amerika'da yer alır.
E) Olanaklıdır. Çünkü, Caracas Başlangıç Meridyeni'nin batısında yer alır.

7. I. Şubat ayının kısa sürmesi
II. Mevsimlerin meydana gelmesi
III. Dünya'nın Güneş'e yaklaşıp uzaklaşması
IV. Meltem rüzgârlarının meydana gelmesi

Yukarıdakilerden hangilerinin oluşumunda Dünya'nın yörüngesinin elips şeklinde olmasının etkisi vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

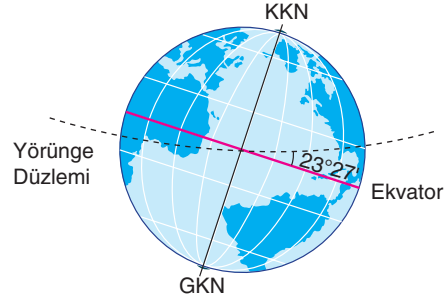
8. Eksen eğikliği sonucunda orta kuşaklarda yıl içinde dört mevsim yaşanır.

Buna göre, haritadaki numaralı bölgelerin hangisinde dört mevsim yaşanmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

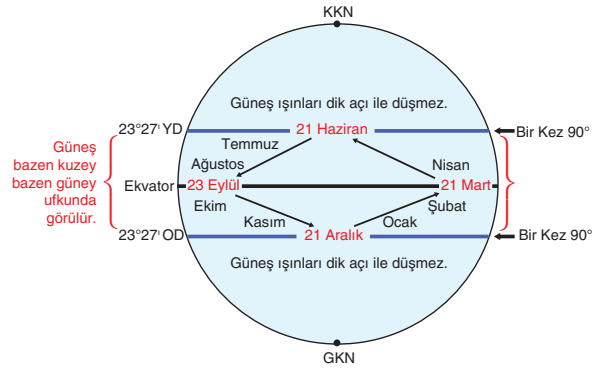
9. Aşağıda Dünya'nın eksen eğikliği gösterilmiştir.

Bu eğikliğin 30° olması durumunda aşağıdakilerden hangisi oluşmaz?

- A) Dönenceler 30° enlemlerinden geçer.
B) Orta kuşak daralır.
C) Matematik iklim kuşaklarının geçtikleri sınırlar değişir.
D) Türkiye'de yaşanan gece-gündüz süresi farkı azalır.
E) Kutup daireleri 60° enlemlerinden geçer.

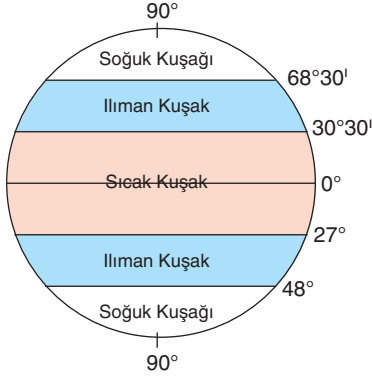
10. Aşağıdaki görselde güneş ışınlarının yıl içinde dik geldiği alanlar gösterilmiştir.

Şekilde verilenler incelendiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Güneş ışınları dönenceler arasına yılda iki kez dik açıyla gelir.
B) Dönenceler dışında yer alan merkezlerdeki cisimlerin gölge boyları sıfır olamaz.
C) Dönenceler dünyanın en sıcak bölgeleridir.
D) Dönence arasında kalan merkezlerde öğle vakti cisimlerin gölge yönü bazen kuzeye, bazen güneye düşer.
E) Ekvator'da 21 Mart ve 23 Eylül'de saat 12.00'de cisimlerin gölgesi oluşmaz.

1. Aşağıda sıcaklık iklim kuşaklarının sınırları verilmiştir.

Verilen şekil incelendiğinde sıcak ve ılıman kuşağın Kuzey Yarım Küre'de, Güney Yarım Küre'ye göre daha geniş yer kaplamasında;

- Dünya'nın geoit şekline sahip olması,
- Güneş ışınlarının geliş açısının yıl içinde değişmesi,
- kara ve denizlerin dağılışı oranının yarım kürelerde farklı olması

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

2. I. Kuzey Yarım Küre'de gündüzler 21 Mart'tan sonra uzar.
II. Aydınlanma çemberi gündönümlerde kutup dairelerinden geçer.
III. Ekvator'a Güneş ışınları yıl boyu dik açıyla gelir.
IV. Aynı boylam üzerindeki noktalarda Güneş 21 Mart ve 23 Eylül'de aynı anda doğar.

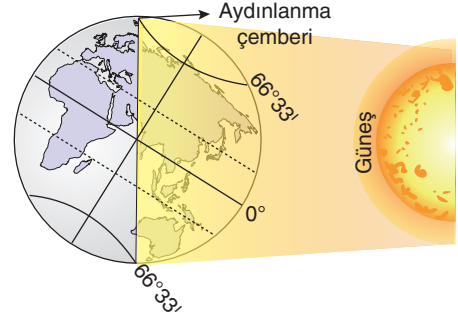
Yukarıda verilen bilgilerin hangilerinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. Aşağıdakilerden hangisi bir merkezin Kuzey Yarım Küre'de yer aldığına kanıt gösterilir?

- 21 Mart tarihinde bahar başlar.
- 23 Eylül'de gece - gündüz eşittir.
- 21 Aralık'ta en uzun gündüzü yaşar.
- Kuzeyine doğru gece-gündüz süresi uzar.
- 21 Haziran'da gölge boyu en uzundur.

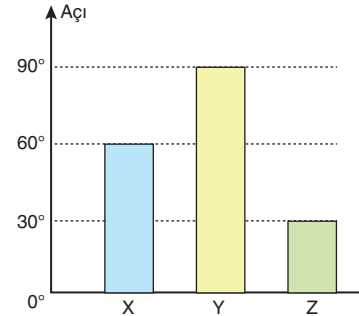
4. Aşağıda Dünya'nın Güneş'e karşı konumu verilmiştir.

Dünya yukarıdaki konumdayken aşağıdakilerden hangisi yaşanmaz?

- Türkiye'de en uzun gündüz yaşanır.
- Kuzey Yarım Küre'de gölge boyları en kısadır.
- Ekvator'da gece-gündüz eşittir.
- Güneş ışınları Yengeç Dönencesi'ne dik açıyla gelir.
- Kuzey Kutbu'nda 6 aylık gündüz yaşanmaya başlar.

5. Aşağıdaki tabloda 21 Aralık'ta Güneş ışınlarının Dünya üzerindeki üç merkeze geliş açısı gösterilmiştir.

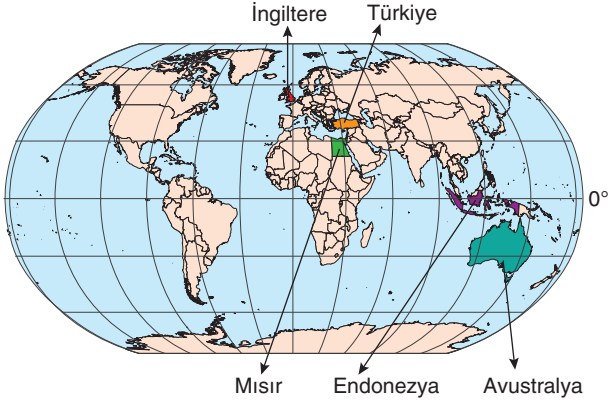
Buna göre, verilen merkezlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin doğrudur?

- Ekvator'a en yakın olan Y merkezidir.
- Z merkezi Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
- X merkezi Güney Yarım Küre'de yer alır.
- En kısa gece, Z merkezinde yaşanır.
- Y merkezi Oğlak Dönencesi üzerindedir.

6. Aydınlanma çemberinin, kutup noktalarından teğet geçtiği bir günde aşağıdakilerden hangisinin yaşandığı söylenemez?

- Yarım kürelerde bahar başlangıcıdır.
- Ekvator'a Güneş ışınları dik açıyla gelir.
- Kutuplarda 6 aylık gündüz ve gece başlar.
- Güneş tam doğudan doğar.
- Dünya, Güneş'e en uzak konumdadır.

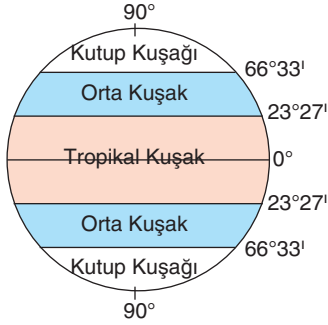
7. Aşağıdaki haritada bazı ülkelerin yerleri gösterilmiştir.

Bu ülkelerden hangisinde 21 Haziran tarihinde öğle vakti gölge boyu en kısa olur?

- A) Türkiye B) Mısır C) İngiltere
D) Endonezya E) Avustralya

8. Aşağıda matematik iklim kuşaklarının sınırları verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu sınırları belirleyen etmendir?

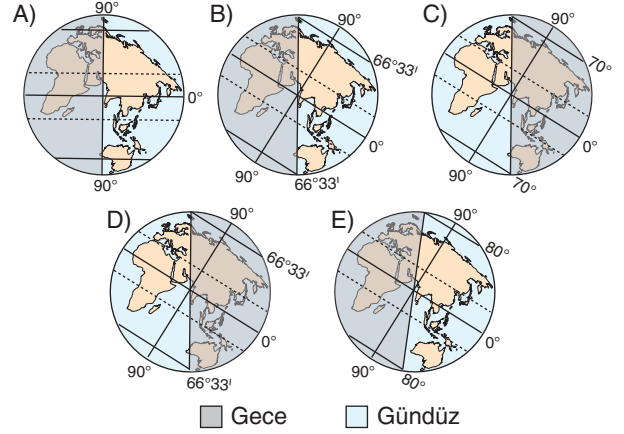
- A) Dünya'nın Güneş çevresinde döndüğü yörüngesinin şekli
B) Yer ekseninin yörünge düzlemine eğik olması
C) Dünya'nın geoit şekle sahip olması
D) Yer eksenini ile Ekvator düzlemi arasındaki açı
E) Dünya'nın batıdan doğuya doğru dönmesi

9. Bir bölgede yatay zemine dik olarak yerleştirilen bir cismin 21 Haziran'daki gölge boyu 21 Mart'taki gölge boyundan daha kısadır.

Bu bölgenin konumu ile ilgili olarak aşağıdaki yorumlardan hangisinin yapılması yanlış olur?

- A) Ekvator ile Yengeç Dönencesi arasında yer alabilir.
B) Yengeç Dönencesi'nin güneyinde yer alabilir.
C) Oğlak Dönencesi'nin 2° kuzeyinde yer alır.
D) Gölge boyları yıl içinde sıfır olabilir.
E) Yengeç Dönencesi'nin 2° kuzeyinde de yer alabilir.

10. Dünya, Güneşe karşı aşağıdaki konumların hangisinde olduğunda Türkiye'de cisimlerin gölge boyu en uzundur?

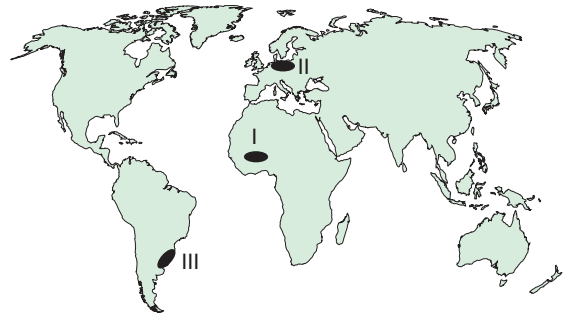
11. Aşağıda A, L, M merkezlerinde 21 Haziran'da yaşanan gündüz ve gece süreleri verilmiştir.

Merkez	Gündüz süresi	Gece süresi
A	14	10
L	11	13
M	18	6

Bu merkezlerin Ekvator'a yakın olandan uzak olana sıralanışı seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) L - A - M B) M - A - L C) K - L - M
D) M - L - K E) L - M - K

12. Aşağıdaki haritada üç farklı bölge numaralandırılarak gösterilmiştir.

21 Aralık tarihinde haritada numaralandırılmış bölgelerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlış olur?

- A) III numaralı bölgede yaz başlangıcıdır.
B) II numaralı bölgede en uzun gece yaşanır.
C) I numaralı bölgedeki cisimlerin gölge boyu yıl içinde en uzun konumlarından birisindedir.
D) II numaralı bölgede kış başlangıcıdır.
E) III numaralı bölgede bu tarihten sonra gündüzler uzamaya başlar.